

перемеленим зерном у визначених пропорціях, а згодовування їх в малокомпонентних зерноsumішах дозволяє одержувати високі прирости при ефективнішій витраті корму на одиницю приросту.

Висновки та перспективи досліджень. 1. Згодовування молодняку свиней при вирощуванні на м'ясо нових БВМД Інтермікс сприяє збільшенню середньодобових приростів на 36–70 г, або на 5,08–9,89 % при зменшенні витрат кормів на 1 кг приросту на 6,50–9,86 % енергетичних кормових одиниць.

2. Нові БВМД Інтермікс в раціоні молодняку свиней за фаз годівлі 35–65 кг та 65–110 кг забезпечують досягнення середньодобових приростів від 803 до 859, проти 771 та 741 г в контролі.

3. В перспективі доцільно провести модернізацію складу БВМД Інтермікс ВС-10 % з метою підвищення її продуктивної дії в раціоні свиней.

Література

1. Кирилів Я. І. основи наукових досліджень та патентознавство. / [Я. І. Кирилів, Г. А. Поскевич, Б. В. Гутий, Б. С. Барило]. – Львів, 2012. – С. 42–46.

2. Рекомендації з нормованої годівлі свиней / [Г. О. Богданов, Є. В. Руденко, В. М. Кандиба та ін.]. – К.: Аграрна наука, 2012. – 112 с.

3. Свеженцев А. И. Комбикорма, премиксы, БВМД для животных и птицы: справочник / А. И. Свеженцев, С. А. Гармач, С. В. Мартынюк. – Днепропетровск: Арт-Прес, 2008. – с. 201–203.

4. Сучасні технології годівлі свиней: рекомендації / [А. А. Гетья, В. Ф. Петриченко, В. Н. Тимченко та ін.]. – Полтава, 2010. – 79 с.

Стаття надійшла до редакції 18.03.2015

УДК 636.084.1:087.7

Мазуренко М. О., д.с.-г.н., професор, **Гуцол А. В.**, д.с.-г.н., професор,
Єфімчук С. М., аспірант

Вінницький національний аграрний університет

ВПЛИВ ЗГОДОВУВАННЯ БВМД ІНТЕРМІКС НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТЕЛЯТ

Показано, що використання в годівлі телят БВМД «Інтермікс теля» в період від народження і до 6-місячного віку сприяє збільшенню середньодобових приростів на 58 г, або на 8,43 %, а також зменшенню витрати кормів на 1 кг приросту на 7,94 %, на фоні аналогічного споживання БВМД «Європрот калф».

Згодовування телятам БВМД «Інтермікс» теля та «Європрот калф» забезпечує досягнення живої маси в 6-місячному віці відповідно 182 та 172 кг, що відповідає нормативам розвитку телят української чорно-рябої молочної породи.

Перспективним є дослідження обмінних процесів в організмі телят в процесі формування продуктивності при згодовуванні БВМД «Інтермікс теля».

Ключові слова: телята, БВМД, згодовування, продуктивність.

УДК 636.084.1: 087.7

Мазуренко М. А., **Гуцол А. В.**, д-ра с.-х. наук, професора,
Єфімчук С. М., аспірант

Вінницький національний аграрний університет

ВЛИЯНИЕ СКАРМЛИВАНИЯ БВМД ИНТЕРМИКС НА ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ ТЕЛЯТ

Показано, что использование в кормлении телят БВМД «Интермикс теленок» в период от рождения и до 6-месячного возраста способствует

© Мазуренко М. О., Гуцол А. В., Єфімчук С. М., 2015

увеличению среднесуточных приростов на 58 г, или на 8,43 %, а также уменьшению расхода кормов на 1 кг приростов на 7,94 %, на фоне аналогичного потребления БВМД «Европрот калф».

Скармливания телятам БВМД «Интермикс» теленок и «Европрот Калф» обеспечивает достижение живой массы в 6-месячном возрасте соответственно 182 и 172 кг, что соответствует нормативам развития телят украинской черно-пестрой молочной породы.

Перспективным является исследование обменных процессов в организме телят в процессе формирования производительности при скармливаемом БВМД «Интермикс теленок».

Ключевые слова: телята, БВМД, скармливание, продуктивность.

UDC 636.084.1: 087.7

Mazurenko M., Hutsol A., Doctor of Agricultural Science, professors,

Yefimchuk SM, postgraduate

Vinnitsia National Agrarian University

EFFECT OF FEEDING ON PRODUCTIVITY BVMD INTERMIKS CALVES

The use in feeding calves PVMA «Intermix calf» in the period from birth to 6 months of age increases the average daily gain at 58 g, or 8,43 %, and a decrease of feed consumption per 1 kg of growth at 7,94 %, against the background of similar consumption of PVMA «Prot Calf» is shown in the article.

Feeding calves BVMD «Intermiks» calf and «Yevroprot calf» achieves live weight at 6 months of age respectively 182 and 172 kg, which meets the standards of calves Ukrainian black and white dairy cattle.

The perspective is the study of metabolic processes in the body calves in the process of performance when fed BVMD «Intermiks calf».

Key words: calf, PVMA, feeding.

Вступ. Основне завдання годівлі молодняка великої рогатої худоби повинно бути спрямоване на те, щоб шляхом раціонального використання кормів забезпечити максимальну, генетично обумовлену продуктивність при збереженні здоров'я і наступної відтворної функції [6]. Для цього розроблені відповідні плани росту і схеми годівлі телят від народження і до 6-місячного віку.

Але сутність полягає в тому, що в сучасних господарсько-економічних умовах значно скоротився об'єм, а також тривалість молочного живлення телят. Як правило, в більшості господарств відсутнє використання збираного та зменшено впоювання незбираного молока до 250–350 кг на голову. А це проблема з вирощуванням тварин взагалі і особливо на ремонт стада. При виробництві яловичини виходять з положення згодовуванням добавок різної природи та складу, в тому числі БВМД.

При обмеженні молочного живлення, в склад БВМД намагаються вводити велику кількість біологічно активних інгредієнтів, які в сумарній дії мають відношення до забезпечення оптимального росту і розвитку телят в молочний період їх вирощування. Так, працівники фірми «Єврокорм сучасна годівля» розробили БВМД для телят у двох варіантах, окремо для 0–3-міс. віку (Європрот калф 0–3) та 3–6-місячного (Європрот калф 3–6), за чотирьохкомпонентного зернового складу. Це ячмінь, пшениця кукурудза, овес. Застосовується в кількості 25 % до зерноsumіші першого варіанту та 20 % – другого. Вважається, що така комбінація компонентів стимулює ранній розвиток рубця, підтримує оптимальний обмін речовин, що позитивно позначається на рості тварин[5].

Дослідженнями також показано, що вирощування бугайців української чорно-рябої та червоної степової порід до 6-місячного віку при обмеженій кількості незбираного молока (250 та 180 кг), але з використанням спеціальних добавок немає негативного впливу на інтенсивність росту і розвитку тварин та сприяє підвищенню їхньої продуктивності [4].

Новий варіант БВМД «Інтермікс теля» вважається повним концентратом для приготування у власному господарстві суміші для телят, яку можна застосовувати від самого початку їх вирощування. Продукт містить двокомпонентну зернову основу (ячмінь і пшениця) та містить усі необхідні складники для інтенсивного росту і розвитку молодих тварин. Застосовується в кількості 30 % до зернової частини раціону. Однак, використання цієї добавки в годівлі телят вимагає наукового обґрунтування.

Мета досліджень – вивчити вплив згодовування нової БВМД «Інтермікс теля» на продуктивність телят.

Методика досліджень. Науково-господарський дослід проведений на телятах (телички) української чорно-рябої молочної породи методом аналогічних груп [3]. Для цього телята відбирались протягом першого місяця після розтєлення корів і формувались у дві групи – контрольну і дослідну, по 12 голів в кожній (табл. 1).

Таблиця 1

Схема досліді

Групи	Кількість тварин, гол.	Характеристика годівлі по періодах:	
		зрівняльний, 15 діб	основний, 180 діб
1 (контрольна)	12	ОР*	ОР з БВМД «Європрот калф»: 1-3 міс. - 25% 3-6 міс. - 20%
2 (дослідна)	12	ОР	ОР з БВМД «Інтермікс теля»: 1-6 міс. – 30%

*ОР – основний раціон

Після 15-добового зрівняльного періоду, під час якого основним кормом було незбиране молоко, телята другої групи в складі зернової частини раціону одержували нову БВМД «Інтермікс теля» в кількості 30% за масою корму протягом 1–6 міс. життя.

В першій групі тварини споживали БВМД «Європрот калф» в кількості 25 % в період 1–3 міс. і 20 % - у 3–6 міс. вирощування. Ці норми рекомендовані фірмою «Єврокорм сучасна годівля», а сама добавка широко використовується на ринку кормів і кормових добавок України. В даному досліді вона визначена, як альтернативною (або ж контролем) для порівняння з новоствореною БВМД «Інтермікс теля».

За період вирощування кожне теля спожило 400 кг незбираного молока, яке випоювалось протягом двох місяців після народження. Основний раціон складався з суміші зернових, сіна та сінажу бобових згідно норм.

Тварин утримували групами в станках типового телятника, щомісячно зважували, а також проводили облік спожитих кормів. Вивчали зміну живої маси, середньодобові прирости, витрати кормів на 1 кг приросту. Біометрична обробка цифрового матеріалу проведена згідно з посібником Я. І. Кириліва та ін. [3].

Результати досліджень та їх обговорення. Дослідження показали, що згодовування телятам БВМД «Інтермікс теля» в кількості 30 % від зернової частини раціону протягом 6-місячного періоду вирощування сприяє збільшенню

середньодобових приростів на 58 г, або на 8,43 % ($P < 0,05$) в порівнянні з телятами, що споживали БВМД «Європрот калф» 25 та 20 % (табл.2). Відповідно збільшувались і абсолютні прирости, різниця за якими на кінець досліду переважала цей показник першої групи на 10,1 кг ($P < 0,01$).

Витрати корму на 1 кг приросту при споживанні БВМД «Інтермікс теля» на 0,42 корм. од., або на 7,94 % зменшувались і становили 4,87 корм. од., тоді як в першій групі вони становили 5,29 корм. од.

Зміна приростів по місяцям вирощування телят показана в табл. 3. Одержані дані свідчать про те, що протягом перших двох місяців після народження середньодобові прирости телят другої групи збільшувались в середньому на 74 г, або на 11,7 % порівняно з аналогічними даними контрольної групи. З 2 до 4 місяців це збільшення становило 66г, або 10 %, а з 4 до 6 місяців – 32 г, або 4,5 %. Ці дані відображають вікове зниження відносної інтенсивності росту як існуючий факт. Аналогічний характер мають також зміни абсолютних приростів живої маси.

Таблиця 2

Показники продуктивності телят за 6-міс. період вирощування, $M \pm m$, $n=12$

Показник	Групи	
	1 (контрольна)	2 (дослідна)
Жива маса:		
на початок періоду, кг	48,1±0,75	47,8±0,98
на кінець періоду, кг	172,03±2,54	182,15±2,2**
Тривалість періоду, дів	180	180
Приріст:		
абсолютний, кг	123,93±2,46	134,35±1,84**
середньодобовий, г	688±17	746±22*
± до контролю, г	-	+58
± до контролю, %	-	+8,43
Витрати корму на 1 кг приросту, корм. од.	5,29	4,87
± до контролю, корм. од.		-0,42
± до контролю, %		-7,94

Одержаний в досліді рівень приростів формувался за фону годівлі, який характеризується такими параметрами поживності раціону: 0–2 міс. – 2,56 корм. од. і 284 г перетравного протеїну; 2-4 міс. – відповідно 3,6 та 402; 4-6 міс. – 4,76 та 481. В середньому за 6 місяців вміст перетравного протеїну в 1 корм. од. становив 111 г.

Таблиця 3

Показники приростів телят, $M \pm m$, $n=12$

Вікові періоди, міс.	Абсолютні прирости, кг		Середньодобові прирости, г	
	1 (контрольна)	2 (дослідна)	1 (контрольна)	2 (дослідна)
0-1	11,37±1,09	19,59±0,69	579±21	653±28*
1-2	21,06±0,83	23,91±0,76	702±20	777±29*
2-3	22,53±0,27	24,51±0,8	751±37	817±53
3-4	21,88±1,16	23,93±1,05	706±22	772±43
4-5	20,04±1,21	21,06±0,81	668±28	702±37
5-6	21,08±0,93	21,95±0,84	727±32	757±53
0-6	123,93±2,46	134,35±1,84**	688±17	746±22*

Особливістю нової БВМД «Інтермікс теля» є те, що вона розроблена на малокомпонентному зерновому раціоні – дерть ячменю і пшениці у певному співвідношенні, що характерно для більшості селянських і фермерських господарств. Згодувалась БВМД протягом першого місяця молочного живлення вволю, а в наступному – згідно раціону із злаково-бобовим сінажем. Це забезпечило досягнення живої маси телят в 6 місячному віці 182 кг. Це досить великий показник, до того ж одержаний на теличках від породи корів з середньою живою масою, при обмеженому молочному живленні і малокомпонентному основному раціоні. В цьому контексті зоотехнічна література приводить нормативи і схеми вирощування телят, у яких подані середньодобові норми кормів на кожну декаду кожного місяця життя телят, починаючи з 1-ї до 18-ї декади життя. Всі схеми забезпечують середньодобові прирости теличок (в молочному скотарстві) 550–570 г і одержання живої маси на кінець вирощування 155–156 кг [1,7]. Норми витрат кормів телицями до 6-місячного віку орієнтовано становлять на 1 голову: 240–360 кг незбираного, 300–600 кг збираного молока, 200–260 кг сіна, 260–300 кг силосу, 180–225 кг концентратів, 140–180 кг коренеплодів, 1400–1600 кг трави.

Однак, кормова база тваринництва в даний час набула істотних змін, а тому розвиток галузі супроводжується впровадженням досягнень науково-технічного прогресу, в тому числі стосовно індустрії кормів і кормових добавок. Навіть змінюючи окремі елементи годівлі тварин можна отримати значно вищі показники живої маси та інтенсивності росту телят до 6-місячного віку [2]. Але це вимагає наукового обґрунтування.

Висновки та перспективи досліджень. 1. Використання в годівлі телят нової БВМД «Інтермікс теля» в період вирощування від народження і до 6-місячного віку сприяє збільшенню середньодобових приростів на 58 г, або на 8,43 %, а також зменшенню витрат кормів на 1 кг приросту на 7,94 % – на фоні аналогічного споживання БВМД «Європрот калф».

2. Згодовування телятам БВМД «Інтермікс» теля та «Європрот калф» забезпечує досягнення живої маси в 6-місячному віці відповідно 182 та 172 кг, що відповідає нормативам розвитку телят української чорно-рябої молочної породи.

3. Перспективним є дослідження обмінних процесів в організмі телят в процесі формування продуктивності при згодовуванні БВМД «Інтермікс теля».

Література

1. Виробництво молока на малій фермі / [А. Т. Цвігун, М. П. Повозніков, С. М. Блюсюк та ін.]. – Кам'янець-Подільський, 2008. – С. 49–59.

2. Добрянський С. А. Динаміка живої маси та інтенсивність росту ремонтних телиць української чорно-рябої молочної породи від народження до 6-місячного віку / С. А. Добрянський // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені Гжицького. – Львів, 2012. – Т.14, №3, ч.3. – С. 42–46.

3. Основи наукових досліджень та патентознавство / [Я. І. Кирилів, Г. А. Паскевич, Б. В. Гутий, Б. С. Барило]. – Львів, 2012. – С. 42–46.

4. Петрова О. І. Забійні показники та морфологічний склад туш бугайців молочних порід / О. І. Петрова, В. М. Якимець // Матеріали ІV міжнародної науково-практичної конференції: Зоотехнічна наука: історія, проблеми, перспективи, 21–23 травня 2014 р. – Кам'янець-Подільський, 2014. – С. 376–377.

5. Сучасні технології в тваринництві/ Єврокорм сучасна годівля.- К., 2006. – С. 32–35.

6. Цвігун А. Т. Рекомендації по організації повноцінної годівлі телят в молочний період у молочному та м'ясному скотарстві/ А. Т. Цвігун, М. А. Тиш, С. В. Тимчак – Кам'янець-Подільський, 2001. – 24 с.

7. Целенаправленное выращивание ремонтного молодняка крупного рогатого скота до 6-месячного возраста: методические рекомендации / [С. Ю. Рубан, В. С. Линник, Т. А. Мисостов и др.]. – Харьков, 2005. – 73 с.

Стаття надійшла до редакції 7.04.2015